

Hotelarstwo. Część I. Podstawowe wiadomości z zakresu hotelarstwa (The Hotel Industry. Part I: Fundamentals of the Hotel Industry)
MARIOLA MILEWSKA, BOGDAN WŁODARCZYK
 Wydawnictwo WSTH w Łodzi
 Łódź 2005
 ss. 345

Wydana w 2005 r. książka pt. *Hotelarstwo. Część I. Podstawowe wiadomości z zakresu hotelarstwa* – wspólne dzieło Marioli Milewskiej i Bogdana Włodarczyka – została pomyślana jako pierwsza część serii składającej się z trzech tomów (część druga ma nosić podtytuł *Organizacja i funkcjonowanie przedsiębiorstwa hotelarskiego*, a część trzecia ma być zatytułowana *Ekonomiczne, prawne i marketingowe aspekty świadczenia usług hotelarskich*).

Już na wstępie należy podkreślić, iż książka *Hotelarstwo. Część I. Podstawowe wiadomości z zakresu hotelarstwa* dotyka kwestii niesłychanie istotnych dla współczesnej turystyki, gdyż usługi hotelarskie są bez wątpienia najważniejszym elementem gospodarki turystycznej. Co więcej, zawarte w książce informacje są stosunkowo aktualne, gdyż dotyczą niekiedy wydarzeń mających miejsce na przełomie lat 2004 i 2005. Należy również wspomnieć, że została ona napisana w sposób bardzo przystępny (pod względem językowym) i przejrzysty (w sensie formy).

Recenzowana książka jest przeznaczona dla studentów interesujących się hotelarstwem (szereż – turystyką) i fakt ten ma podstawowe znaczenie dla zawartego w niej układu treści, doboru literatury, szaty graficznej itp. Ponieważ wydano ją w Łodzi, została napisana przez łódzkich autorów i jej odbiorcami będą w znacznym stopniu studenci

The book entitled *Hotelarstwo. Część I. Podstawowe wiadomości z zakresu hotelarstwa* – co-written by Mariola Milewska & Bogdan Włodarczyk – is intended to be the first part of a three-volume series (the second part is to have the subtitle *Organization and functioning of a hotel enterprise*, while the third – *Economic, legal and marketing aspects of hotel service*).

It should be pointed out from the start that *Hotelarstwo. Część I. Podstawowe wiadomości z zakresu hotelarstwa* touches upon extremely important problems of contemporary tourism as hotel services are certainly the most important element of tourism economics. What is more, the information contained in the book is relatively up to date, as it refers to the years 2004 and 2005. It is written in a clear way both as regards language and form.

The book is aimed at students interested in the hotel business (or tourism) and this fact determines the contents, choice of bibliography, graphics, etc. As it was published in Lodz, written by Lodz authors and its readers will be mainly students living in Lodz or in the vicinity, a lot of attention is devoted to

mieszkający w Łodzi lub jej okolicy, dużo miejsca zajmują w niej wiadomości dotyczące przeszłości, teraźniejszości i przyszłości usług hotelarskich w Łodzi i regionie łódzkim. Rozwiązanie takie uważam za słuszne, tym bardziej, że nie oznacza ono, iż Autorzy nie wykazali zainteresowania innymi miastami w Polsce.

Książka *Hotelarstwo. Część I. Podstawowe wiadomości z zakresu hotelarstwa* składa się z 10 rozdziałów. W pierwszych dwóch rozdziałach Autorzy w sposób wyczerpujący przybliżyli czytelnikowi historię hotelarstwa na świecie i w Polsce (rozdział 1) oraz w Łodzi (rozdział 2). Kolejne dwa rozdziały zostały poświęcone podstawowym terminom (rozdział 3) oraz klasyfikacji obiektów noclegowych (rozdział 4). Chociaż wydawać się może, iż z rozdziałów tych powinno „widać nudą”, to jednak dzięki licznym przykładom, trafnie dobranym i napisanym dobrym językiem dygresjom itp., powinny one zaciekać najbardziej wybrednego czytelnika.

Jednak fragmentami książki, które w moim mniemaniu są najciekawsze i mogą dostarczyć wielu nowych informacji nawet osobom zawodowo zajmującym się nauczaniem o hotelarstwie lub pracującym w hotelach, są rozdziały 5 i 6. Pierwszy z nich nosi tytuł „Sławne, dziwne, naj...” albo „Elita światowego hotelarstwa”, a drugi został zatytułowany „Patroni, koryfeusze, luminarze...” albo „Wielcy ludzie hotelarstwa światowego”. Oczywiście dobór hoteli i postaci, które zostały opisane w wymienionych rozdziałach jest subiektywny, ale nie oznacza to, iż przypadkowy. W rozdziale 5 nie zabrakło ani paryskiego hotelu „Ritz”, ani londyńskiego „Claridge’s”, ani berlińskiego hotelu „Adlon”, nie mówiąc już o wiedeńskim hotelu „Sacher”, a z najnowszych hoteli – ultranowoczesnego „Burj Al Arab” w Dubaju. Podobnie jest w podrozdziale przedstawiającym słynne hotele w Polsce. Autorzy opisali kilkanaście słynnych hoteli polskich, aczkolwiek nie znalazłem wśród nich hotelu „Patria” w Krynicy, który przez niektórych jest uważany za najnowocześniejszy hotel, jaki powstał w Polsce w okresie międzywojennym (należy jednak oddać honor Autorom, iż w innym rozdziale książki, na stronie 32, wspomnieli o „Patrii”, zamieszczając również jej zdjęcie). W rozdziale 6 przybliżono czytelnikom nie tylko sylwetki patronów hotelarstwa (Świętego Marcina z Tours i Świętej Marty z Betanii), ale również bardziej nam współczesnych Cesara Ritz, Conrada N. Hiltona, Kemmonsa Wilsona, a także Stefana Czetwertyńskiego, Leonarda Wellmanna i Michała Bonisławskiego. Na

informację o przeszłości, teraźniejszości i przyszłości usług hotelarskich w Łodzi i regionie. Uważam, że jest to odpowiednie, zwłaszcza, że Autorzy nie ignorowali innych miast w Polsce.

Cała książka składa się z 10 rozdziałów. W pierwszych dwóch, Autorzy przedstawiają historię hotelarstwa na świecie i w Polsce (rozdział 1), a także w Łodzi (rozdział 2). Kolejne dwa rozdziały poświęcone są podstawowej terminologii (rozdział 3) oraz klasyfikacji hoteli (rozdział 4). Choć te rozdziały mogą nie być dla każdego czytelnika szczególnie ciekawe, ze względu na wiele przykładów, dobrze napisane dygresje itp., powinny być ciekawe dla każdego czytelnika.

Jednak fragmentami książki, które w moim mniemaniu są najciekawsze i mogą dostarczyć wielu nowych informacji nawet osobom zawodowo zajmującym się nauczaniem o hotelarstwie lub pracującym w hotelach, są rozdziały 5 i 6. Pierwszy z nich nosi tytuł „Sławne, dziwne, naj...” albo „Elita światowego hotelarstwa”, a drugi został zatytułowany „Patroni, koryfeusze, luminarze...” albo „Wielcy ludzie hotelarstwa światowego”. Oczywiście dobór hoteli i postaci, które zostały opisane w wymienionych rozdziałach jest subiektywny, ale nie oznacza to, iż przypadkowy. W rozdziale 5 nie zabrakło ani paryskiego hotelu „Ritz”, ani londyńskiego „Claridge’s”, ani berlińskiego hotelu „Adlon”, nie mówiąc już o wiedeńskim hotelu „Sacher”, a z najnowszych hoteli – ultranowoczesnego „Burj Al Arab” w Dubaju. Podobnie jest w podrozdziale przedstawiającym słynne hotele w Polsce. Autorzy opisali kilkanaście słynnych hoteli polskich, aczkolwiek nie znalazłem wśród nich hotelu „Patria” w Krynicy, który przez niektórych jest uważany za najnowocześniejszy hotel, jaki powstał w Polsce w okresie międzywojennym (należy jednak oddać honor Autorom, iż w innym rozdziale książki, na stronie 32, wspomnieli o „Patrii”, zamieszczając również jej zdjęcie). W rozdziale 6 przybliżono czytelnikom nie tylko sylwetki patronów hotelarstwa (Świętego Marcina z Tours i Świętej Marty z Betanii), ale również bardziej nam współczesnych Cesara Ritz, Conrada N. Hiltona, Kemmonsa Wilsona, a także Stefana Czetwertyńskiego, Leonarda Wellmanna i Michała Bonisławskiego. Na

pewno w rozdziale tym warto byłoby zaprezentować czytelnikom biografie np. Johna W. Marriotta, Charlesa Forte (i – ku przestrodze – jego syna Rocco Forte, który w pewnym stopniu stał się „likwidatorem” imperium stworzonego przez ojca)¹, Gérarda Blitz (autora idei leżącej u podstaw ośrodków Club Méditerranée²) czy też „ojców” systemu Accor (którzy zostali zresztą wymienieni w części poświęconej historii tego systemu na stronie 246), ale jasne jest, że na kilkunastu stronach nie dało się uhonorować wszystkich postaci, które odegrały wielką rolę w światowym hotelarstwie.

W rozdziałach 6, 7 i 8 Autorzy omawiają kolejno usługi hotelarskie, organizacje i stowarzyszenia hotelarskie (na świecie i w Polsce) oraz struktury funkcjonalno-organizacyjne w hotelarstwie (typy hoteli, grupy markowe, łańcuchy i systemy hotelowe oraz sieci hoteli). Bardzo pożytecznym rozwiązaniem zastosowanym przez Autorów w rozdziale 8 jest przedstawienie historii kilku czołowych łańcuchów i systemów hotelowych na świecie w postaci podania tzw. kamieni milowych, co wydaje się być znacznie łatwiejsze do przyswojenia przez czytelników, niż zwyczajny opis.

Zasadniczą część książki zamyka rozdział 10, który został zatytułowany „«Więcej, lepiej, wyżej...» albo hotelarstwo na świecie i w Polsce oraz główne trendy w jego rozwoju”. Jest on bardzo interesujący, gdyż poza podaniem niezbędnych danych statystycznych o hotelarstwie na świecie i w Polsce, Autorzy szczególnie wiele miejsca przeznaczyli na poinformowanie czytelnika o różnych nowinkach z dziedziny hotelarstwa (np. o hotelach typu SPA i hotelach typu *boutique*, o systemach rezerwacji, programach lojalnościowych itp.).

Książkę kończą cztery załączniki oraz dwa zabawne felietony autorstwa M. Mellera i P. Wickowskiego. [Pierwszy z załączników ma formę kalendarza ważniejszych wydarzeń z historii światowego hotelarstwa, w drugim przedstawiono najważniejsze fakty dotyczące hotelarstwa w Polsce, a trzeci i czwarty został poświęcony historii hotelarstwa w regionie łódzkim i Łodzi.]

Chociaż książka autorstwa M. Milewskiej i B. Włodarczyka jest przeznaczona głównie dla studentów i ich wykładowców, to jednak w ocenie piszącego te słowa dostarcza wielu ważnych informacji, które mogą być przydatne również dla osób zajmujących się badaniami nad historią i stanem obecnym światowego i polskiego hotelarstwa. W niektórych fragmentach książki (np. w rozdziale 8) Autorom udało się „przemycić” treści będące ich osobistym wkładem w teorię hotelarstwa, przez

included the biographies of John W. Marriott, Charles Forte (and his son, Rocco Forte, who in a sense became the ‘liquidator’ of his father’s empire), Gerard Blitz (who had the idea behind the Club Mediterranee), or the fathers of the Accor system (who are mentioned in the part devoted to the history of this system on page 246). It is understandable, however, that on just a few pages it was not possible to pay homage to all those who played an important role in the world hotel business.

In Chapters VI, VII and VIII the authors discuss hotel services, organizations and societies (in the world and in Poland), as well as the functional and organizational structures in the hotel business (types of hotels, brand groups, hotel chains, systems and networks). A very useful device used in Chapter VIII is the presentation of a few leading hotel chains and systems in the form of ‘milestones’ which seem to be more easily absorbed by a reader than an ordinary description.

The main body of the book finishes in Chapter X, entitled ‘More, better, higher... the world and Polish hotel business and its main development trends.’ It is very interesting, as apart from quoting important statistical data, the authors provide the reader with information about different novelties in the hotel business (e.g. SPA and *boutique* hotels, booking systems, loyalty programs, etc.)

The book ends with four appendixes and two amusing paragraphs by Meller & Wickowski. The first appendix is a chronology showing the more important events in the history of the world hotel industry, the second includes the more important facts regarding the hotel business in Poland, while the third and fourth are devoted to the history of the hotel business in Lodz and its region.

Although the book by Milewska & Włodarczyk is aimed primarily at students and lecturers, the reviewer believes that it supplies a lot of valuable information which may also be useful to people involved in research into the history and present condition of the global and Polish hotel business. Some parts of the book (e.g. in Chapter VIII)

co ich dzieło wykazuje pewne cechy monografii naukowej.

W zakończeniu tej krótkiej recenzji pragnę jeszcze dodać, iż książka pt. *Hotelarstwo. Część I. Podstawowe wiadomości z zakresu hotelarstwa* jest bardzo bogato ilustrowana. Część zdjęć i rycin jest czarno-biała, ale wiele jest wielobarwnych. W opinii piszącego te słowa, dzięki bogatej szacie graficznej podręcznik M. Milewskiej i B. Włodarczyka jest jeszcze bardziej atrakcyjny dla przeciętnego czytelnika, gdyż praktycznie nie odbiega pod względem edytorskim od podobnych opracowań wydawanych zagranicą.

Reasumując, książkę *Hotelarstwo. Część I. Podstawowe wiadomości z zakresu hotelarstwa* uważam za bardzo cenną w sensie merytorycznym, napisaną dobrym językiem, a także ciekawie przygotowaną pod względem technicznym. Niewątpliwie jest ona jedną z najlepszych pozycji na temat hotelarstwa, jaka ukazała się w Polsce w ostatnich kilkunastu latach i myślę, że kolejne jej części będą równie interesujące.

include content which is the authors' individual contribution to the theory of the hotel business. Thus their work displays certain features of an academic monograph.

I would like to add that *Hotelarstwo. Część I. Podstawowe wiadomości z zakresu hotelarstwa* is richly illustrated. Some of the figures and photos are black and white, but there are many coloured as well. I believe that the beautiful artwork makes the book even more attractive to an average reader, as it does not differ from similar foreign publications.

In conclusion, I regard *Hotelarstwo. Część I. Podstawowe wiadomości z zakresu hotelarstwa* as very valuable, considering its content, language and the editorial work put into it. Beyond any doubt, it is one of the best books about the hotel business which has appeared in Poland in recent years. I am convinced that the volumes to follow will be equally interesting.

PRZYPISY

¹ Jest o nich wzmianka na stronie 253.

² Na stronie 257 jest fragment poświęcony historii Club Méditerranée.

FOOTNOTES

¹ They are mentioned on page 253.

² Some discussion devoted to the history of Club Mediterranean is found on page 257.

Andrzej Kowalczyk

Uniwersytet Warszawski
Wydział Geografii i Studiów Regionalnych
00-927 Warszawa, Krakowskie Przedmieście 26/28
akowalczyk@uw.edu.pl